

גלויות־אור. מירושלים

מאת י. ד. אברמסקי

בחירות בישראל

רבי אחד היה מצפה תמיד לביאת־המשיח, ושני אנשים העמיד לו, אשר היו ערים כשהוא ישן, שאם ישמעו פעמי־הגואל — יעירוהו מיד. לילה אחד התחילו לצים תוקעים בשופר גדול. קרב הרבי אל החלון והתחיל מקשיב רב קשב ומאזין בכל מאודו. לאחר זמן־מה נאנח ואמר: לא, זו לא תקיעת שופרו של משיח!...

לא רב ולא רבי אני, אבל אני צמא־משיח, כמה־גאולה. ומבקש אני מכל אחד: אם תראה משיח בא — קראני מיד, פקח עיני לאלתר. ומאזין אני: אולי אשמע פעמי־משיח. וכל מי שבא — עיני נטויות אליו: הוא? ומיד ואני משפיל עיני: לא הוא יגאל אותי בקרוב. ועדיין אני מצפה למשיח.

בארץ־הבחירה קרבו ימי־הבחירות. אני מוציא ראשי לרשות־הרבים: מי יגאל? ואני יודע בודאות גמורה: אין משיח לישראל, אין משיח בישראל. עוד לא. אנו בארץ — דור־הפלגה כמעט. שוב פילוגים ובני־פילוגים. ומישמצים פורחים מכל עבר.

ומי שקושר קטגוריה — הוא קושרה ומאחיזה ביתד התקועה עמוק, ולא תיזח על נקלה: החברה בארץ נתיאדלנה "ידלון" עמוק, היא מיודלנת לפני־ולפנים. הארץ ניתנה ביד "ביצועיסטים": זו מלה שהשרישה בארץ. מהו "זה ביצוע? רבן שמעון בן גמליאל אומר: המעלה את הקטן למקום גדול והגדול למקום קטן — זה ביצוע, וחכמים אומרים: כל המבצע הרי זה חוטא." (ספרי־פינקלשטין, פיסקא י"ז עמ' כ"ט).

כל אחד שואל את חברו: למי אתה בבחירות? והנשאל, אם הוא בר־לבב ונותן כנגד לבו את מצבי־הדברים, עונה: עתה באתי לבחון ולבדוק ולהרהר ולעייין ולהכריע.

וקשה ההכרעה. הכפיים מטילות פתקים לקלפי, זו מלאכת־כפיים, על פי רוב בלי תבונת־כפיים, ולואי והיו הכפיים המצביעות ובוחרות כפיים נקיות תמיד. קשה ההכרעה. על מאה ועשרים מקומות בכנסת נלחמים כאלפיים איש. מי "עומד במלכות"? * מי יעמיד את השעה, מי יעמיד את המלכות ואת הארץ? ומעשה שר־צבאו של קיר"ה שבא, במלחמת־העולם הראשונה, למחנה ומצא כל החיילים לבושים בגדים צואים. מיד פקד: לתת לכל חייל בגדים נקיים! טען ראש־המחנה: מה אתן להם ואינן כל? אם כן — גזר שר־הצבא — יחליפו אלה באלה, זה עם זה!...

נדמה לי: אין חילופין, לפי שעה, בישראל.

לא בא, עוד לא בא, משיח.

ועם כל זאת, ואף על פי, בוא יבוא בעיתו.

דוב סדן בן שבועים וחמש

הוא וירטואוז. הוא נראה בתוכנו כשריד מ"זמרי־ברוד", אשף־מישחק־פורים. הוא כתב ספר "המנגן המופלא: גוזיקוב", זה שצרף קש לקש, זה ה"מקושש" הנפלא, שהפיק קולות־נועם מ"כלי" זה אשר יצר לעצמו. אף סדן עצמו הוא "מנגן מופלא" כזה: אף הוא המציא כלי־פריטה חדש: הרכיב מין בשאינו מינו והריחו פורת ומפליא. כל כולו ספר־שעשועים.

יש אומרים: "שני הקצוות" של הספרות העברית הם: אחד־העם מזה ודוב סדן מזה: אחד־העם הוא המתח הגבוה של כובד־ראש, הוא פיסגת־האמת. דוב סדן הוא עלויה־שעשועים, לולין ולהטוטן, ההולך על חבל נטוי, אבל יודע להלך, לא ילך על קידוש־השם, לא יכשל ולא ימעד. להטוטן בלי להט. בלי אש

(*) "עמידה במלכות" הוא מונח מיוחד בפי חז"ל, שנעלם מעיני המילון העברי, ועדיין לא נרשם: "אמר ליה: הרי את עומד במלכות... אמרו: לא היה (יום א', שניים) ג' ימים עד שבא אליו דינפלא מעירו שמת קיסר ונמנו עליו לעמוד במלכות" (אבות דרבי נתן פרק ד'). "שכן מצינו בשאול בשעה שאמר לו: עמוד במלכות, היה מתחבא" (שם, פרק י').

אוכלה. הוא מאודמר כולו. זה ימים רבים אשר נתאדמר. לא מורה צדק הוא. המורה-הפרופסור, שלא כאחד-העם שלא נשא לשוא נפשו ונפשנו, אלא שחקן, שהאמנות גופה עיקר לו. הוא עמק-ההמצאה, מישור-„חכמה“ רחב. איננו „רבי“ לרוב אחיו. ויש האומרים: הוא, דוב סדן, מעלה על הדעת את אשר אמר מנדלי בשעתו, וכך היה מנדלי אומר: סוקולוב הוא חבית ריקה, אלא שהחבית מלאה תורה וחכמה עד שפתה העליונה. סדן הוא קערה, והקערה מלא גרעינים וצימוקים עד אפס מקום.

והכמות, השפע, של הצימוקים — איכות לעצמה. הוא יולד בלי חבלי-לידה ולא במיסכנות. הוא „ראש“ פורה, בעל-מוח מחודד ואיש-החידוד. לא ברעם ובזעם כוחו ודרכו. הוא איש-ההברקות. וההברקות עולות ברק. אלפי ניצוצות עולות עמוד-אור.

ועוד יאיר נרו ועוד יתיו גיצים.